

Remmelt Schür volgde de scholing 'Euthanasie bij psychiatrie'

'Als ik nu een euthanasieverzoek krijg, geeft dat veel minder stress.'

Voor psychiater Remmelt Schür (36) kwam vorig jaar de scholing van Expertisecentrum Euthanasie voor medewerkers van Altrecht, de ggz-instelling waar hij werkzaam is, op het juiste moment. Kort daarvoor kreeg hij een euthanasieverzoek van een patiënt.

"Ik wist niet hoe ik mij tot dit verzoek moest verhouden. Eerder stuurde ik mijn patiënten altijd door naar het expertisecentrum. Deze patiënt wilde ik niet in de steek laten. De scholing was erg leerzaam en nuttig. Ik heb er veel aan gehad, niet alleen theoretisch en praktisch, ook qua mindset. De drempel om een euthanasieverzoek zelf op te pakken is er minder hoog door geworden."

Schür (links op de foto) besloot om de wens van zijn patiënt te onderzoeken en nadat hij tot de conclusie was gekomen dat hij het verzoek wilde

inwilligen, schakelde hij een consulent van het expertisecentrum in om bij de daadwerkelijke uitvoering aanwezig te zijn. "Het was prettig om er iemand bij te hebben die weet wat je moet doen. Dat gaf mij rust." Na deze ervaring gaat Schür anders met euthanasieverzoeken om, vertelt hij. "Ik hoop dat een volgende keer nog even op zich laat wachten, maar als ik nu een verzoek krijg, geeft dat veel minder stress."

Kleine groepen
Het expertisecentrum verzorgt geaccrediteerde nascholingen over

euthanasiezorg. Artsen kunnen de volgende modules volgen: euthanasie in de praktijk, euthanasie bij dementie, euthanasie bij psychiatrie en bij een stapeling van ouderdomsaandoeningen. In kleine groepen van maximaal 12 deelnemers wordt diep op de materie ingegaan. Deelnemers beoordelen de nascholingen met een gemiddelde van maar liefst 8,7. Docenten van het expertisecentrum geven op aanvraag ook scholingen in de vorm van incompanytrainingen. Deze scholing wordt op locatie verzorgd, bijvoorbeeld bij een huisartsgroep of een ggz-instelling.

Meer patiënten door hun eigen behandelaar geholpen

Consulent euthanasie vaker ingezet

Artsen kunnen bij het expertisecentrum terecht voor advies, begeleiding en nascholingen. Het aantal psychiaters dat een consulent inschakelt is vorig jaar bijna verdubbeld. Hierdoor werden meer patiënten met psychisch lijden door hun eigen behandelaar geholpen.

Consulenten euthanasie van het expertisecentrum hebben in 2023 517 artsen begeleid, 7 procent meer dan in 2022 (485). Opvallend is de toename van het aantal psychiaters dat een consulent inschakelt: 57. In 2022 waren dit er nog 30. "Het aantal psychiaters dat openstaat voor euthanasiezorg neemt toe. We worden steeds vaker gevraagd om

onze kennis te delen", zegt manager Consultatie & Opleiding Petra Keijne. "We investeren veel in deskundigheidsbevordering. Dit past in onze visie dat euthanasie thuis hoort bij de eigen behandelaar. Veel artsen willen hun patiënt wel helpen, maar geven aan dat ze onvoldoende kennis van euthanasiezorg hebben. Met een consulent als steun en sparringpartner wordt het een stukje minder moeilijk."

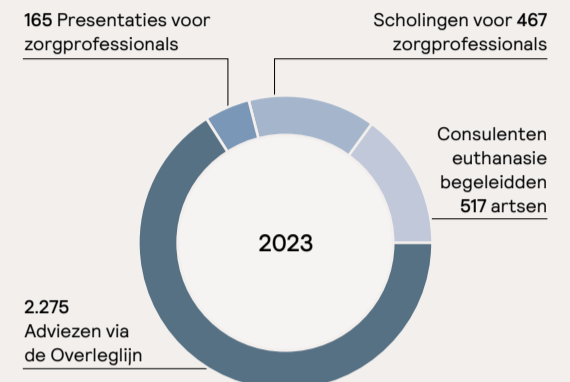
Vast aanspreekpunt
Het team consulenten bestond eind 2023 uit 10 verpleegkundigen en 9 artsen. In het najaar is het concept 'consulent in de regio' gestart. "We streven naar een vast aanspreekpunt voor zorginstellingen. Er zijn al meerdere consulenten van het expertisecentrum gekoppeld aan een ggz-instelling. Zorgprofessionals van Parnassia regio Noord-Holland

bijvoorbeeld kunnen met vragen rondom euthanasiezorg bij 'hun' consulent terecht. In 2024 gaan we de consulent in de regio breder implementeren."

Positief
Twee relatiebeheerders van het expertisecentrum brengen het consulentenwerk en het scholingsaanbod onder de aandacht bij zorginstellingen en huisartsenorganisaties. De reacties die zij krijgen zijn heel positief, vervolgt Keijne. "In het verlengde hiervan worden wij ook steeds vaker benaderd om mee te denken over het euthanasiebeleid binnen ggz-instellingen. De behoefte aan meer kennis over euthanasiezorg is groot. Dit blijkt ook op congressen en beurzen waar Expertisecentrum Euthanasie vertegenwoordigd is."

In het kort

We delen onze expertise.

Bron: Expertisecentrum Euthanasie

Overleglijn

Speciaal voor zorgprofessionals met vragen over euthanasiezorg: de Overleglijn, op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur bereikbaar via 070 217 06 01. In 2023 werd het nummer 2.275 keer gebeld.

Presentatiedienst

De Presentatiedienst is een belangrijke manier van kennisoverdracht en bereikt verschillende zorgdisciplines. De bijdragen lopen uiteen van klinische lessen tot lezingen en presentaties op medische congressen. Het expertisecentrum verzorgde vorig jaar maar liefst 165 presentaties voor duizenden zorgprofessionals.

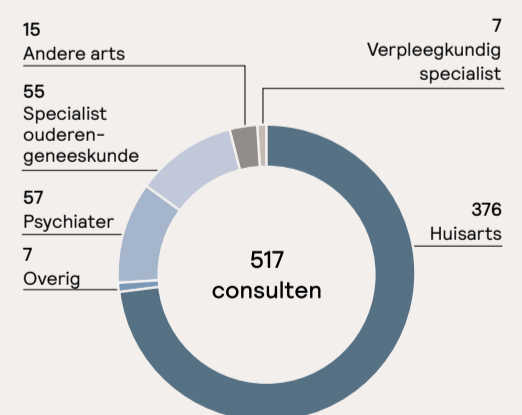
Nascholingen

167 Artsen volgden een van onze nascholingen. In samenwerking met Carend organiseerde het expertisecentrum drie online trainingen, die door meer dan 400 zorgprofessionals werden gevolgd. De belangstelling voor de nascholing 'Euthanasie bij psychiatrie' is groot. We bieden deze module in 2024 minstens vier keer aan.

Consulenten euthanasie

Consulenten van het expertisecentrum begeleiden vorig jaar 517 artsen.

Welke artsen schakelen een consulent in?

Bron: Expertisecentrum Euthanasie

De meeste consultaanvragen zijn afkomstig van huisartsen. Opvallend is de forse toename van psychiaters: van 30 naar 57. Onder 'andere artsen' komen we onder meer basisartsen, gerieters, een internist-oncoloog en een enkele SCEN-arts tegen. Van de verpleegkundigen waren er 4 verpleegkundig specialist binnen de ggz. 'Overig' omvat psychologen en case-managers dementie.

Wij gaan door waar andere zorgverleners stoppen.

Als expertisecentrum doen wij continue nieuwe ervaringen en inzichten op. Wij leren van elk traject. We stapelen kennis uit complexe trajecten, moeilijke gesprekken, ethische dilemma's en we delen die ervaringen met anderen. Hierdoor groeit onze impact.

Al 13 jaar lang melden hulpvragers zich bij Expertisecentrum Euthanasie, en al even lang onderzoeken we hun wensen. Al die onderzoeken bij elkaar geven veel inzichten: wie zijn deze hulpvragers, waar wonen ze, hoe oud zijn ze, waar lijden ze aan en waarom is dit lijden voor hen ondraaglijk en voor iemand anders met op papier dezelfde ziekte niet? Op basis van deze informatie kunnen we heel gericht werken.

Uit onze cijfers blijkt bijvoorbeeld dat artsen in Zuid-Holland patiënten met uitbehandelde kanker veel vaker doorsturen naar Expertisecentrum Euthanasie dan collega-artsen in andere provincies. Maar liefst 40 procent van al onze patiënten met de diagnose kanker woont in Zuid-Holland. Op basis hiervan zijn wij in gesprek gegaan met artsen en zorginstellingen in deze provincie. We hebben informatie gedeeld, scholingen aangeboden en consulents aan hen gekoppeld. Alles om te zorgen dat ook in Zuid-Holland meer kankerpatiënten met een euthanasiewens bij hun eigen (huis)arts terecht kunnen. We gaan ook in gesprek met verpleeghuizen en specialisten ouderengeneeskunde in de regio Zuid-Holland waar aanmeldingen vandaan komen van bewoners met dementie of een stapeling van ouderdomsaandoeningen.

Onvermoeibaar

Psychiaters vinden het lastig om het gesprek met hun patiënten aan te gaan over het lijden dat ten grondslag ligt aan het euthanasieverzoek. Wij kunnen hen daarbij op verschillende manieren helpen. Dat willen wij graag doen om te voorkomen dat psychiaters hun patiënten blijven doorsturen naar het expertisecentrum. Want zolang ze dat blijven doen, blijft onze wachtlijst bestaan. Wij kunnen de wachttijden niet alleen oplossen. Samen met de ggz-behandelaren kunnen we dat wel. Psychiaters kunnen op onze hulp rekenen. Wij hebben ons in 2023 ingezet en blijven dat ook in 2024 onvermoeibaar doen met begeleiden, coachen, scholen en ondersteunen van psychiaters en ggz-instellingen.

Ruimte

Iedere patiënt met psychisch lijden en een euthanasiewens verdient het om daadwerkelijk gehoord te worden *binnen* de ggz. Het kunnen praten over je lijden, kunnen spreken over je resterende draagkracht voor eventuele alternatieve behandelopties, dat is belangrijk. Het is zelfs zo belangrijk dat het regelmatig genoeg ruimte geeft aan patiënten om weer dóór te kunnen: zo'n 20 procent van onze patiënten met psychisch lijden trekt zich nog terug uit het euthanasie-traject ná gesprekken met onze arts en verpleegkundige.

Deltaplan

In 2023 hebben we met het 'Deltaplan psychiatrie' een stevig fundament gelegd om de euthanasiezorg in Nederland te verbeteren voor patiënten die psychisch

lijden. We zien landelijk al een duidelijke beweging. Resultaten waar wij trots op zijn, die duurzaam zijn en die de euthanasiezorg in ons land beter maken. Waar patiënten echt iets van merken. We verwachten dan ook dat het aantal psychiaters in Nederland dat zelf een euthanasieverzoek in behandeling neemt, groeit.

Second opinion

Een terugkerend onderwerp tijdens onze overleggen met de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP), de Nederlandse GGZ, het ministerie van VWS en artsen-federatie KNMG is het ernstige tekort aan psychiaters die zogenoemde 'second opinions' en SCEN-consulten kunnen uitvoeren. Ook hierdoor moeten patiënten langer wachten (en lijden!). Er zijn dringend meer SO- en SCEN-psychiaters nodig.

foto: Jurgen Huiskes

Zolang psychiaters hun patiënten doorsturen, blijft onze wachtlijst psychiatrie bestaan.

Motie Paulusma

De motie van Tweede Kamerlid Wieke Paulusma (D66), waarin de minister van VWS de opdracht krijgt om te onderzoeken hoe de consultatiefunctie van Expertisecentrum Euthanasie structureel georganiseerd kan worden, werd op 25 oktober 2023 met 125 stemmen aangenomen. De noodzaak voor het delen van onze expertise wordt alom gevoeld. We gaan ervoor zorgen dat deze motie in 2024 handen en voeten krijgt.

Uitzonderlijk

Expertisecentrum Euthanasie levert uitzonderlijke diensten voor mensen in nood. Wij gaan door waar andere zorgverleners stoppen. Al duurt het wachten voor sommigen onmenselijk lang, wij doen er alles aan om hen te helpen. Door hen te horen en te zien, oprechte aandacht te geven, hun levensverhaal te voelen en hun wensen te interpreteren. Soms bestaat helpen uit luisteren en is dat voldoende voor een patiënt om weer verder te kunnen met (het) leven. En soms is helpen een waardig afscheid bieden door de euthanasie uit te voeren.

foto: Jurgen Huiskes

De toezichhouders van Expertisecentrum Euthanasie (v.l.n.r.): Ria van Vliet, Flip Sutorius, Suzanne van de Vathorst, Henk Don en Charlotte Grezel.

Charlotte Grezel nieuwe voorzitter raad van toezicht

'Een inspirerende werkomgeving.'

De leden van de raad van toezicht vervullen bij Expertisecentrum Euthanasie hun taken als toezichhouder, werkgever, klankbord en netwerker. Voorzitter Bas Schreuder (74) werd op 1 oktober 2023 opgevolgd door Charlotte Grezel (56) en toezichthouder Suzanne van de Vathorst volgde Marijke Mous op.

Grezel werkt als programmadirecteur bij het ministerie van VWS en was eerder voorzitter van de RTE (Regionale

Toetsingscommissie Euthanasie) in Noord-Nederland. "Alle medewerkers van het expertisecentrum hebben zich verbonden met het doel van de organisatie. Dat vind ik een heel inspirerende werkomgeving." De raad van toezicht bestaat uit vijf leden. De toezichthouders komen zes keer per jaar bij elkaar. De toezichthouders ontvangen een niet-bovenmatige vergoeding ruim binnen de grenzen van de WNT.

207 betrokken medewerkers

Chirurgen, internisten, huisartsen, IC-verpleegkundigen en verpleegkundig specialisten; onze zorgprofessionals hebben verschillende achtergronden. Een ding hebben ze gemeen: hun expertise op het gebied van complexe euthanasiezorg. Vorig jaar groeide het centrum van 195 naar 207 medewerkers, waarvan 89 artsen en 76 verpleegkundigen. Op 31 december 2023 waren er 127 vrouwen en 80 mannen in dienst. Uit het tweejaarlijkse medewerkers-tevredenheidsonderzoek bleek ook vorig jaar een grote betrokkenheid. Medewerkers geven hun werk bij Expertisecentrum Euthanasie het cijfer 7,8. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt gaat de werving van artsen, verpleegkundigen en stafmedewerkers goed. Het schrijnend tekort aan psychiaters is voor de gehele zorgsector problematisch en ook voor Expertisecentrum Euthanasie. Medewerkers zijn gemiddeld 4,7 jaar in dienst (4,2 in 2022). De gemiddelde leeftijd van een medewerker is 59,9 jaar.

Onze missie

Wij maken het mogelijk dat iedereen die een euthanasieverzoek heeft en ondraaglijk en uitzichtloos lijdt, een zorgvuldig onderzoek van dat verzoek krijgt. Wij vinden dat euthanasie in beginsel thuishoort in de behandelrelatie tussen arts en patiënt. Wij bieden artsen advies, praktische ondersteuning en scholing, zodat zij een euthanasieverzoek van hun patiënt zelf kunnen oppakken.

Expertisecentrum Euthanasie biedt daarnaast een vangnet voor patiënten die niet bij hun eigen arts terecht kunnen.

Met onze kennis leveren wij een bijdrage aan het maatschappelijk debat.

Samen optrekken

Een euthanasieverzoek hoort in beginsel thuis in de vaste behandelrelatie tussen arts en patiënt. Om dit te bevorderen zoeken we samenwerkingen met beroepsgroepen die vaak met euthanasieverzoeken te maken krijgen. We voeren daarnaast veel (bestuurlijke) gesprekken met branchegenootschappen en beroepsverenigingen. Hoe kunnen we samen optrekken? Waar liggen knelpunten? En hoe kunnen we die samen oplossen? We werken ook samen met andere belanghebbenden, zoals de NVVE, 113 Zelfmoordpreventie, het ministerie van VWS, het centrum voor palliatieve zorg Carend en de zorgverzekeraars.

ThaNet is medio 2023 van start gegaan om de zorg voor mensen met een euthanasieverzoek of persisterende doodswens te verbeteren door een lerend netwerk te creëren voor en door zorgprofessionals die werken in GGZ-instellingen, ziekenhuizen en academische centra.

Expertisecentrum Euthanasie werkt samen met ThaNet om de expertise die de afgelopen jaren is opgebouwd met zoveel mogelijk organisaties te delen. We hebben bijvoorbeeld gezamenlijk een webinar opgenomen om psychiaters te leren hoe ze een second opinion kunnen doen.

foto: Maartje Geels

Psychiater Gerty Casteelen:

‘Veel hulpvragers met psychisch lijden trekken hun verzoek in.’

Expertisecentrum Euthanasie is een vangnet voor patiënten die met hun euthanasieverzoek niet bij hun eigen behandelaar terecht kunnen. Het aantal hulpvragen en ingewilligde verzoeken is vorig jaar iets toegenomen. Opvallend is de toename van jonge hulpvragers met psychisch lijden.

In 2023 ontving het expertisecentrum 4.508 hulpvragen, 349 meer dan het jaar daarvoor. Het aantal aanmeldingen wordt sinds 2023 iets anders berekend: we hebben regelmatig te maken met heraanmeldingen en die worden niet meer apart meegeteld. Na zorgvuldig onderzoek konden onze teams 1.269 euthanasieverzoeken inwilligen, iets meer dan in 2022 (1.240). Na een eerdere afname steeg het aantal hulpvragers met psychisch lijden.

Diagnose

De verhouding tussen de diagnoses waarmee patiënten zich aanmelden is ongeveer gelijk gebleven. De meeste

patiënten hebben uitbehandelde kanker, psychisch lijden of stapeling van ouderdomsaandoeningen. Net als in eerdere jaren is de meerderheid van de hulpvragers vrouw. Bijna driekwart van de patiënten die euthanasie krijgt is ouder dan 70 jaar.

Wilsonbekwaam

In 2023 willigden teams van het expertisecentrum het euthanasieverzoek in van vier wilsonbekwame patiënten. Bij deze patiënten vindt er, voorafgaand aan de euthanasie, naast het reguliere multidisciplinaire overleg, ook een reflectieoverleg plaats, waarbij naast diverse artsen en verpleegkundigen, ook een jurist en een ethicus aanwezig zijn.

Jonger dan 30

In 2023 ontving het expertisecentrum 895 aanmeldingen op basis van psychisch lijden; in 2022 waren het er 781. De bekendheid, dat euthanasie bij psychisch lijden in Nederland mogelijk is, neemt toe. Als het onderwerp euthanasie in het nieuws is, is de dagen erna een piek te zien in het aantal aanmeldingen. “We zien ook vaker aanmeldingen ‘voor in de toekomst’, dus zonder dat er sprake is van een actueel verzoek”, zegt psychiater Gerty Casteelen. “Hierdoor nemen wachttijden voor patiënten die wel ondraaglijk en uitzichtloos lijden toe. We maken dat bespreekbaar met patiënten.”

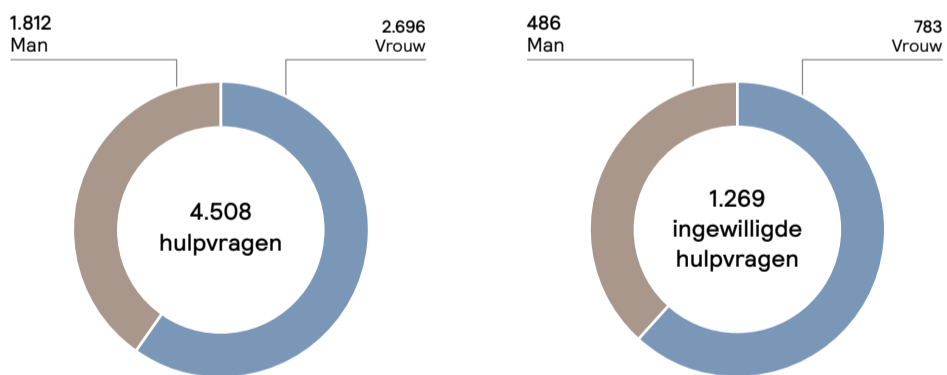
‘Wij voeren gesprekken waardoor iemand verder kan leven.’

Opvallend is de toename van jonge hulpvragers met psychisch lijden. In 2022 waren 206 hulpvragers jonger dan 30 jaar; vorig jaar 322. Voor het overgrote deel van deze hulpvragers stopt het traject al tijdens de onderzoeksfase. Deze hulpvragers trekken hun verzoek in, geven geen toestemming voor het opvragen van medische gegevens of zijn/gaan nog in behandeling, waardoor ze niet aan de zorgvuldigheidseisen voldoen. Ook als patiënten een team toegewezen hebben gekregen, kiezen er nog veel voor om zich terug te trekken uit het traject. In 2023 hebben acht patiënten tussen de 18 en 30 jaar euthanasie op basis van psychisch lijden gekregen.

Lucht

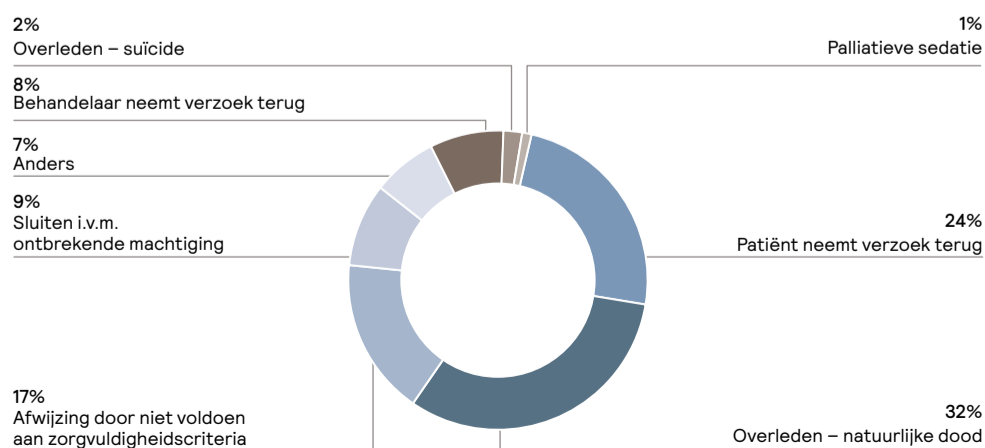
Casteelen: “Wij voeren gesprekken waardoor iemand verder kan leven. Als het gesprek over euthanasie open ligt, krijgen patiënten lucht om hun wens daadwerkelijk te doorvoelen. We zien vaak dat de nood dan wegebt. Het is triest dat mensen voor zo’n gesprek bij Expertisecentrum Euthanasie moeten aankloppen. Ze zouden beter meteen geholpen zijn binnen de ggz.”

Ongeveer een derde van de hulpvragen wordt ingewilligd.

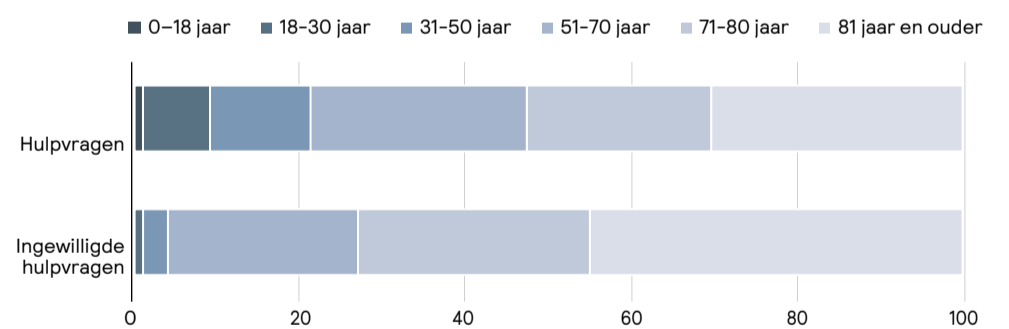

Het percentage ingewilligde hulpvragen schommelt al sinds de oprichting van het expertisecentrum in 2012 rond de dertig procent. Net als in eerdere jaren is de meerderheid van de hulpvragers vrouw.

Redenen waarom een hulpvraag niet is ingewilligd.

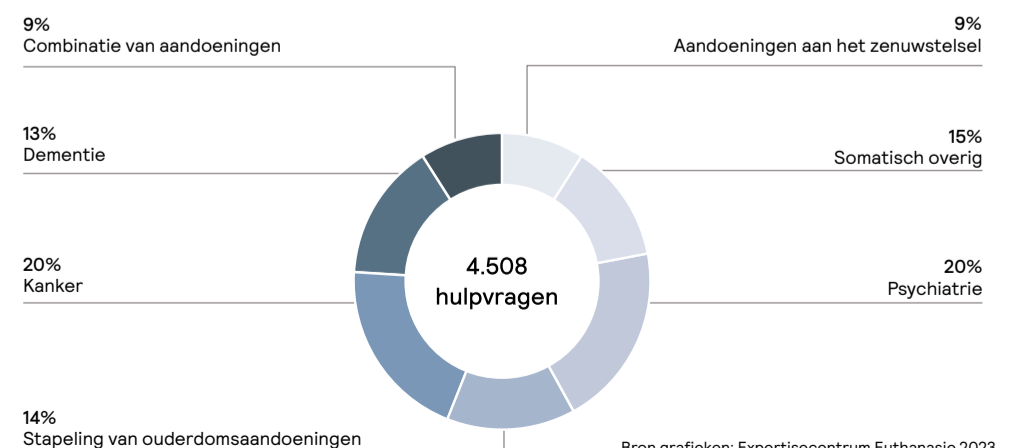
Ruim de helft van de hulpvragers is ouder dan zeventig jaar, in procenten

Bijna driekwart van de patiënten die euthanasie krijgt is ouder dan 70 jaar. In de leeftijdscategorie 18-30 jaar is het verschil tussen hulpvragen en ingewilligde hulpvragen het grootst.

Het expertisecentrum: vooral voor complexe hulpvragen.

Diagnose bij aanmelding

Bron grafieken: Expertisecentrum Euthanasie 2023

Waar blijven de hoopvolle verhalen?

Het mediabeleid van het expertisecentrum is gebaseerd op transparantie, feiten en cijfers. Euthanasie is een complex en gevoelig onderwerp dat ook in de media een zorgvuldige benadering vraagt.

“Expertisecentrum Euthanasie is een unieke organisatie”, zegt persvoorlichter Elke Swart. “Hierdoor ontvangen we veel verzoeken van journalisten, ook van buitenlandse media. We maken hierin keuzes gebaseerd op ons beleid. Als we een zinvolle bijdrage aan het maatschappelijke debat kunnen leveren, gaan we graag op een verzoek in.”

Feiten en cijfers

In 2023 werkten patiënten, artsen en verpleegkundigen mee aan diverse tv-producties, waaronder de vierdelige docuserie ‘Een goede dood’ van Elena Lindemans die in 2024 wordt uitgezonden. We werkten ook mee aan diverse radio-uitzendingen en publicaties in dagbladen en (vak)tijdschriften. “Journalisten weten ons te vinden voor informatie over euthanasiezorg op basis van kennis en ervaring, onderbouwd met feiten en cijfers.”

Keerzijde

Vorig jaar kregen euthanasietrajecten van jongeren met psychisch lijden veel aandacht in de media, ook via jongerenplatforms. Swart: “Ik heb diep respect voor de moed van deze jongeren (en hun ouders) om hun verhaal te delen en inzicht te geven in hun situatie, met als doel anderen te helpen. Een prachtig uitgangspunt. Er zit echter ook een keerzijde aan de berichtgeving over jongeren met een euthanasiewens. Na elk media-item zien we een piek in het aantal meldingen van jonge hulpvragers met psychisch lijden. Voor slechts een enkeling hiervan is euthanasie de beste uitkomst. Dit zijn uitzonderingen. Tegenover elke jongere die ondraaglijk en uitzichtloos lijdt, staan vele jongeren die weer perspectief vinden. Wij voelen ons verantwoordelijk voor het onder de aandacht brengen van hoopvolle verhalen.”

Dé wachttijd bestaat niet

Hulpvragers met lichamelijke aandoeningen kregen in 2023 gemiddeld binnen veertien dagen een team toegewezen. De wachttijd voor patiënten met psychisch lijden varieerde van enkele maanden tot – in een enkel geval – drie jaar, afhankelijk van verschillende factoren, zoals leeftijd, de diagnose(s) en de beschikbaarheid van een team met de benodigde expertise. Hulpvragen op basis van psychisch lijden worden zowel door teams met een psychiater en psychiatrisch verpleegkundige als door artsen en verpleegkundigen met psychiatrische expertise in behandeling genomen. Wachttijden worden soms ook verlengd op verzoek van de patiënt.

foto: Martijn Beekman

Vrienden voor het leven

Na de maximale zittingstermijn van acht jaar droeg Pieter Swildens (78) op 1 december 2023 het voorzittersstokje over aan Trudy van den Berg (65).

Euthanasiezorg wordt vergoed door zorgverzekeraars. Ander belangrijk werk van het expertisecentrum, zoals de begeleiding van artsen door een van onze consulenten, de nascholingen voor zorgprofessionals, de inzet van relatiebeheerders en het wetenschappelijk onderzoek, is mogelijk dankzij de stichting Vrienden van Expertisecentrum Euthanasie (VVEE).

Via de QR-code leest u meer over de stichting; misschien wilt u ook vriend worden?

Als vriend ontvangt u uitnodigingen voor bijeenkomsten over euthanasiezorg. Ook krijgt u 3 keer per jaar de nieuwsbrief ‘Vrienden voor het leven’ toegestuurd, met nieuws en informatie over euthanasiezorg en ontwikkelingen bij Expertisecentrum Euthanasie.

foto: Maartje Geels

Ramona de Groot:

‘Straks kunnen anderen verder leven met mijn hart, lever en nieren.’

In 2023 werd niet alleen het euthanasieverzoek van Ramona de Groot (43) ingewilligd, ook haar wens om organen te doneren ging in vervulling. Vanwege de orgaandonatie moest de euthanasie in het ziekenhuis plaatsvinden. “Ramona, haar naasten en wij (het team van Expertisecentrum Euthanasie) kregen in het UMC alle vrijheid en medewerking die gewenst was”, vertelt arts Marc Mulders. “Ramona overleed weliswaar op een intensive care, maar de setting was gevoelsmatig toch huiselijk.”

“Het traject voor orgaandonatie was intensief”, zei Ramona een week voor haar overlijden. “De onderzoeken waren behoorlijk heftig. Maar ik vind het geweldig dat er uit al mijn ellende iets positiefs voortkomt. Straks kunnen anderen verder leven met mijn hart, lever en nieren.”

In 2023 kozen 3 patiënten van het expertisecentrum voor orgaan- en weefseldonatie. Eén patiënt stelde zijn hersenen beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek.

RTE: zorgvuldige euthanasiepraktijk

Expertisecentrum Euthanasie heeft te maken met uiterst ingewikkelde casuïstiek. We werken zorgvuldig en zorgzaam. Het is echter niet uit te sluiten dat een RTE-oordeel een keer negatief uitvalt.

In 2023 hebben we 1.269 hulpvragen ingewilligd. Elke euthanasie in Nederland wordt achteraf beoordeeld door een Regionale Toetsingscommissie Euthanasie (RTE). De RTE's oordeelden in 2023 dat alle door hen getoetste trajecten aan de zorgvuldigheidseisen van de wet voldoen. Een prachtig resultaat van een zorgvuldige praktijk. Wel kregen we in 2023 te horen dat twee trajecten uit 2022 niet aan alle zorgvuldigheidseisen voldeden.

Zo'n RTE-oordeel heeft impact op het team – de arts en de verpleegkundige – want het gaat direct naar de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en het Openbaar Ministerie (OM) voor onderzoek. Zo'n oordeel heeft ook impact op de organisatie. Wij steunen het team, starten een onderzoek en beoordelen wat eventueel anders of beter had gemoeten.

Tuchtzaak

Beide oordelen zijn na onderzoek van IGJ en OM afgesloten. In 2023 werd tegen een van onze psychiaters vanwege twee RTE-oordelen uit 2022 een tuchtzaak gestart, waarop een berisping volgde. In het vonnis toonde het tuchtcollege begrip voor het handelen van de psychiater, die het belang van haar patiënt voorop had gesteld.

Colofon

2023 in beeld is een uitgave van Expertisecentrum Euthanasie.

Postbus 13480,
2501 EL Den Haag
Tel: 070 352 4141 (op werkdagen
van 09:00 tot 13:00 uur)

Redactie: Elke Swart en Maaïke van Wissen,
team Communicatie & Samenwerking
Expertisecentrum Euthanasie
Vormgeving: Studio Het Mes
Fotografie: Martijn Beekman, Maartje Geels en
Jurgen Huiskes

Publicatie: voorjaar 2024

Copyright : Teksten uit deze uitgave mogen uitsluitend na schriftelijke toestemming van de redactie worden overgenomen.

expertisecentrum
euthanasie

Zorgvuldig en zorgzaam

expertisecentrum euthanasie.nl